

Datum: 7 oktober 2025

Mötesanteckning

Lokalt brukarråd Syn

Tid: 14.00-16.30

Plats: Rum 309, Ekelundsgatan 8, Göteborg

Deltagare

Agneta Hummerhielm, FSDB Väst

Anette Jernberg, FSBU

Ther Tomma, SRF Göteborg

Annika Mossberg, SRF Göteborg

Joakim Ericson, SRF KSOT

Sara Andersson, Syncentral Göteborg

Tove Söderberg, Syncentral Göteborg

Maria Ekhem, Syncentral Göteborg

Övriga deltagare

En skrivtolk och en student från Tolkverksamheten.

1. Mötet öppnas

Presentationsrunda. Tekniker Tony Bernedal från Syncentral Göteborg som var planerad att delta under punkten gällande smarta enheter är frånvarande på grund av sjukdom.

Det har tillkommit två punkter från syncentralen som önskas tas upp på dagens möte; gällande mejlkontakt med patienter samt öka intresset för gruppverksamhet. Detta godkänns och läggs till på dagordningen.

2. Information från Syncentral Göteborg

- Statusläge personal

Det är ett fortsatt stabilt läge, var ett par år sedan senaste rekrytering.

Dock snart på gång en rekrytering av synpedagog på grund av en

kommande pensionsavgång i barnteamet. Personen kommer främst vara i barnteamet men som alla synpedagoger i barnteamet även stötta vuxenteamet vid behov.

- Rapport från Tactile Reading-konferens

Synpedagog Tove Söderberg berättar om deltagandet på konferensen Tactile Reading i Amsterdam ihop med en kollega från barnteamet. Det var intressant och inspirerande, fick med sig en del som vill provas i projektform. Dels testa och utvärdera nytt material från Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), framför allt barnböcker. Dels lego för uppbyggande av taktila kartor att komma i gång med för användning både i förskolor, skolor och vid besök på mottagningen. Även påbörjats projekt med kit för sinnesstimulering att utlåna till barnfamiljer, med saker som låter och känns samt för synstimulering.

SRF Göteborg: Har Syncentralen punktlego? Pärlplattor är en annan idé för taktila kartor, kan vara lättare att bygga med.

Syncentral Göteborg: Syncentralen har både punktlego och pärlplattor.

SRF Göteborg: Togs det upp något om 3D-printade kartor? Pratades det om standardisering?

Syncentral Göteborg: Det var mycket 3D-printfokus, mest inom konst och kultur, hur man till exempel kan visa hur en byggnad ser ut. Även att använda på museum där det är svårt med tillgängligheten då man inte får röra objekten. I ett projekt hade det 3D-printats modeller av skulpturer och andra replikor för att känna på. Pratades inget om standardisering, mer på inspirationsnivå.

- Nytt telefonmeddelande

Efter synpunkter och input från det regionala brukarrådet har telefonmanuset gjorts om och det ska nu bli likadant på alla fyra syncentralerna. Det har skalats av och ska förhoppningsvis bli lättare med färre eller inga knappval och knapptryckningar, finnas tillgänglighet på engelska och möjlighet att nå allas telefonsvarare dygnet runt. Telefonnumren att nå syncentralerna på är samma som tidigare. Det nya manuset kommer börja gälla inom kort.

- Insatser från syncentralen gällande smarta enheter

I Syncentralens uppdrag ingår att utreda individens behov och, utifrån personens mål, visa och träna på de inbyggda hjälpmedel i smarta enheter som finns kopplade till synen. Man utgår från vårdprocessen

där det står att det ingår rådgivning inför inköp, rekommendationer, allmänt om enheten, inmatningsmetoder, navigering, personliga inställningar, visuella/auditiva/taktila anpassningar, avläsning, skrivning och så vidare. Insatsen ser väldigt olika ut beroende på vilka behov som finns. Det är det område inom verksamheten som snabbast förändras och ställer högst krav på behandlare att hålla sig uppdaterade.

SRF Göteborg: Finns det någon gräns för antal besök eller bedöms det individuellt?

Syncentral Göteborg: Det är individuellt, finns inga begränsningar eller minimikrav. Behovet följs upp kontinuerligt. Krävs även egen träning, räcker inte med träningen på Syncentralen.

FSDB: Har ni gruppverksamhet för att visa vad som erbjuds?

Syncentral Göteborg: Nej, det finns inte någon sådan grupp. Berättas vid kartläggning individuellt.

- Mejlkontakt med patienter

Ingen mejlkontakt med patienter är godkänd i Västra Götalandsregionen. Orsaken är att det inte är en säker kontaktväg och bryter därmed sekretesskraven. Mejl är också allmänna handlingar och kan begäras ut av vem som helst. Detta innebär att Syncentralen hänvisar till kontakt via 1177.se och telefon istället. Ber att brukarorganisationerna tar bort eventuella hänvisningar till Syncentralens mejl.

3. Information från brukarorganisationerna

- FSBU

En hel del aktiviteter planerade; samverkan med SRF Bohuslän, hyrt ett badhus. Besök på Universeum, halloween på Liseberg, julfest i december. Planeras fjällresor till Storlien. Snart landskamp i goalball, finns information på hemsidan.

- SRF Göteborg

Många aktiviteter på gång; Batra & Glans nästa vecka, julbord, teater, träffar, café på kulturnatta den 24 oktober. Jobbar med verksamhetsplanen. Se bra-mässan den 5 november på föreningscenter på Allégatan med föreläsningar bland annat av ögonläkare, olika bord för information, även optiker från syncentralen, fika. På påverkanssidan är en färdtjänstkampanj igång på riksnivå för bättre färdtjänst, bättre kvalitet, fler ska få tillstånd.

Dragits igång en ny grupp för personer i arbetsför ålder (30-50 år), tanken är att det ska vara både sociala och andra aktiviteter, start nästa vecka. Rekommendera gärna folk om det.

- SRF KSOT

Mycket på gång; julbord i Stenungsund, spa-helg på Sankt Jörgen, ledarhundskurs i Kungälv med Sara Haraldsson. Ögats dag på muséet i Uddevalla förra helgen, pratades om syntolkning bland annat. Distriktet var på Draken på musikalen Från Broadway till Duvemåla. Provats på wakeboard, paddla kajak, surfa. Finns önskemål om mer gemensamma aktiviteter för distriktet.

- FSDB

Höstträff i Sundsvall med nationella föreningen förra helgen. Teckenspråksteater i Frölunda om ett par veckor. Halvårsmöte, julbord november/december. Planer till våren; vandringar bland annat i Jämtland i mars. Hoppas på samarbete över gränserna. På riksnivå arbetas det med att försöka få tolk att bli lika överlag, ser i dagsläget olika ut beroende på var i landet man bor, både för tolkar och tolkanvändare. Det finns många olika distrikt och chefer. Nu tillsatts en person som ska intervjua alla dem. Arbetet ska vara klart i januari för att se om det går att få ungefär likadant

4. Inkomna frågor från brukarorganisationerna

- Hur ser övergången ut mellan barn- och vuxenvård?

Syncentral Göteborg: Det bokas in ett telefonbesök inför övergången till vuxenteamet där det informeras om skillnaderna, till exempel att man inte längre kallas på rutinkontroller. Har inkommit synpunkt från en patient som ansåg att det kunde skickas information i brev istället för att boka ett samtal, kändes onödigt. Svårt då det behövs en rutin men samtidigt en individuell bedömning. På många övriga mottagningar löper det automatiskt, dit vill vi inte komma. Tar gärna emot tips om hur syncentralen ska gå tillväga.

SRF Göteborg: Synd att teamarbetet inte fortsätter som vuxen patient, hade varit bra med en övergångsperiod. Går det att ha en kartläggning för att få reda på vad personen behöver för att klara sig? Lätt att det annars tappas kontakt och glöms av. Anser att det ska fortsättas med samtal för att hjälpa till, till exempel vid flytt till annan region.

Syncentral Göteborg: bra synpunkter, behöver frågas mer aktivt då ungdomar inte alltid tar så mycket egna initiativ till kontakt eller frågor. Sammanfattningsvis fortsatt telefonkontakt men att utvärdera

vilka frågor som ställs, ställa frågor om framtiden för att kunna stötta. Första regionala brukarrådet för ungdomar på gång snart, tar med frågan även dit.

- Hur många är inskrivna på syncentralen i Göteborg? Hur många barn respektive vuxna är inskrivna? Vilka kommuner bor de i?

Syncentral Göteborg: Det går inte att ta fram statistik på hur många som är inskrivna, men har plockat fram hur många enskilda individer som har varit på besök på syncentralen de senaste fem åren. Resultatet är 3214 vuxna och 366 barn, totalt 3580 personer. De tio vanligaste hemorterna för vuxna respektive barn redovisas nedanstående i kronologisk ordning.

Vuxna

1. Göteborg – **1177 st** (37 %)
2. Västra Frölunda – **331 st** (10 %)
3. Angered – **155 st** (5 %)
4. Mölndal – **148 st** (5 %)
5. Hisings Backa – **104 st** (3 %)
6. Kungälv – **96 st** (3 %)
7. Torslanda – **88 st** (3 %)
8. Mölnlycke – **65 st** (2 %)
9. Partille – **64 st** (2 %)
10. Lindome – **61 st** (2 %)

Barn

1. Göteborg – **110 st** (30 %)
2. Västra Frölunda – **30 st** (8 %)
3. Angered – **26 st** (7 %)
4. Hisings Backa – **21 st** (6 %)
5. Mölndal – **14 st** (4 %)
6. Torslanda – **13 st** (4 %)
7. Askim – **12 st** (3 %)
8. Sävedalen – **10 st** (3 %)
9. Mölnlycke – **7 st** (2 %)
10. Hovås – **7 st** (2 %)

5. Övriga frågor

- Ledsagarintyg Liseberg

Syncentral Göteborg: Liseberg har tagit fram en ny blankett gällande intyg för ledsagning i parken och för köföreträde vid åkattraktioner. Dessa behov behöver nu intygas separat samt ges en kortfattad motivering. Syncentralen intygar behov av ledsagning men har således möjlighet att även intyga köföreträde. Det behövs dock en regional policy. Vad motiverar köföreträde för Synverksamhetens patientgrupp?

Hålls en dialog kring frågan och brukarorganisationerna landar i att det skapar trygghet och säkerhet att det finns en bra och tydlig väg in till attraktionen, via "bakvägen". Underlättar upplevelsen, tar annars mycket energi.

- Öka intresset för gruppverksamhet

Syncentral Göteborg: Gruppen Basprogrammet fick ställas in i höst på grund av för litet intresse. Idéer för att öka intresset för syncentralens gruppverksamhet?

Samtalar kring detta och brukarorganisationernas representanter upplever att information eller erbjudande om gruppverksamheten eventuellt missas att ges vid besök, framför allt till personer som varit inskrivna länge. Kan det vara ett alternativ att organisera det kvällstid? Samarbeta med SRF för att få igång folk? Mixa och ha några grupptillfällen fysiskt och andra på distans?

Syncentralen Borås har mycket gruppverksamhet. Kan Syncentralen Göteborg ta lärdom av dem? Eller kan det vara svårare i en storstad? Går det att ha en broschyr med det aktuella utbudet? Kanske ha broschyrer hos SRF att dela ut? Lägga upp information på hemsidan?

Syncentral Göteborg: I dagsläget ges informationen personligen vid kartläggning eller andra besök. Det görs en individuell bedömning och upplevs därmed svårt att göra bred annonsering om grupperna, det behöver rekommenderas till lämpliga patienter. Tidigare varit ett stort intresse för grupper av olika slag, till exempel så kallade aktivitetsgrupper såsom träning på läs-TV, lästräning med huvudburen optik, datagrupp och punktgrupp. Upplevs att intresset för detta minskade med pandemin och har därefter inte ökat i samma utsträckning igen. Syncentralen tar med sig frågan och kommer fortsätta arbeta med den.

- Disability card

Ther Tomma från SRF Göteborg informerar att ett Disability card kommer i juni år 2028. Det har nyligen utsetts en utredare som ska titta på hur man ska göra, Malin Ekman Aldén, generaldirektören för Myndigheten för delaktighet. Utredningen kommer om två år, kortet införs om tre år.

6. Nästa möte

Måndag den 16 mars kl 13.30-16.00 på Ekelundsgatan 8, Göteborg, rum 307.

7. Mötet avslutas